

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman 2017–2021 toteutusta ja seurantaa edistävän luonnon monimuotoisuuden kansainvälisten asioiden asiantuntijatyöryhmä

Työryhmän kokous #5

Aika: Torstai 15.2.2018, kello 9.00–11.10
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Lohi
Läsnä: Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö, puheenjohtaja
Asikainen Anna-Rosa, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Blankett Penina, ympäristöministeriö
Haapala Henna, ympäristöministeriö
Hyvärinen Esko, ympäristöministeriö
Kokkonen Marjaana, ulkoasiainministeriö
Lohtander-Buckbee Katileena, Suomen ympäristökeskus
Melkas Eriika, ympäristöministeriö
Niemivuo-Lahti Johanna, maa- ja metsätalousministeriö
Nikula Liisa, Metsähallitus
Schulman Anna, maa- ja metsätalousministeriö
Pylvänäinen Marja, Suomen ympäristökeskus, sihteeri

Vierailija: Development Alternatives puheenjohtaja Ashok Khosla, Intia

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan ja asianlistan hyväksyminen

Kokouksen puheenjohtaja Marina von Weissenberg avasi kokouksen kello 9.00.
Edellisen kokouksen (4/2018, 18.1.2018) pöytäkirja lähetetään jäsenille tarkistettavaksi pian.
Marina kertoi, että saamme kokouksemme vieraaksi Ashok Khoslan Intiasta. Hän saapuu klo 9.30.

2. Synergiahanke ja tiekartan prioriteetit (asiakirja toimitetaan)

Seuraavat kokoukset 7.2.2018 ja 26.2.2018, joka siirtyi pidettäväksi 14.3.2018 Go-to meetings periaatteella. Puheenjohtaja on kiinnostunut siitä miten IAG ryhmän jäsenet priorisoivat toimet korkean, keskitason ja matalan tehtävien kategorioihin. Tiekartasta tulee päättää COP-14:ssa. Priorisointi viedään SBI:hin suosituksena. Marina on nostanut esille muiden sopimusten saamisen tähän mukaan kiinteämmin. Miten Bernin sopimus pystyisi olemaan pro-aktiivisemmin mukana synergiatyössä esim. alueellisesta näkökulmasta. Aikataulukutus, toimenpide ja tekijät lisätty taulukkoon. UNEP WCMC laatinut peer-review asiakirjat. Kv-asiat ovat edelleen suhteellisen epämääräiset tiekartassa ml. SDG linkki.

3. IPBES-6 kokous Kolumbiassa, Suomen valtuuskunta

14.2.2018 oli kansallisen Luontopaneelin kokous (kansallinen IPBES-paneeli). Puheenjohtaja Jari Niemelä HY ja sihteeri Juha Pöyry SYKE. IPBES-6 Plenary pidetään Medellinissä Kolumbiassa 17.–24.3.2018. Petri Ahlroth SYKE johtaa Suomen valtuuskuntaa, johon kuuluvat Jari Niemelä HY, Janne Kotiaho JY, Tiina M. Nieminen Luke ja Ari-Pekka Auvinen, SYKE. MEPIin (Multidisciplinary Expert Panel) valitaan 25 henkeä. EU on ollut tarkkailijana paneelissa, eikä ole rahoittanut aiemmin. Nyt EU aikoo rahoittaa IPBESin toimintaa 1,5 miljoonalla vuosittain 5 vuotta eteenpäin. EU osallistuu 7-hengen valtuuskunnalla. Jos haluaa asiantuntijan MEPIin, on työnantajan oltava takana, sillä työ vaatii runsaasti aikaa. Alkuperäiskansa-asioihin liittyen pidetään kansallinen kokous, jonka vetää Jari Niemelä. IPBES Plenaryssa on 7 ryhmää, joista enintään 3 istuu per päivä samanaikaisesti. IPBES julkaisee globaalin arvon biodiversiteetin ja ekosysteemipalvelujen tilasta 2019. Jari Niemelä lähtee EU-tason IPBES-6 valmistelukokoukseen. Kansallisen IPBES-paneelin eli Luontopaneelin toimiaika on tämän vuoden loppuun ja se tullaan asettamaan uudelleen.

Summary of Land Degradation Assessment ja raportin peer-review. Luontopaneelin sihteeri Juha Pöyry (SYKE) kokoaa kommentit määräajan puitteissa ja ne toimitetaan IPBES-sihteeristölle ja EU puheenjohtajamaa Bulgarialle tiedoksi.

<https://www.ipbes.net/thematic-assessments>

4. WPIEI Biodiversiteettikokous ja CITES-kokous Brysselissä – kokousraportit 25.1. ja 6.2. debrief

EU:n CITES-hallintokomitean 81. kokous ja CITES-asiantuntijaryhmän 10. kokous, Bryssel 6.2.2018. Esko Hyvärinen YM kertoi, että yleensä CITES-kokouksiin osallistuu Stella From SYKEstä, mutta käsitellyssä olevien asioiden mukaan myös Esko. Kokouksen muistio on jaettu. Parhaillaan ollaan kahden osapuolikokouksen välissä. Edellisen osapuolikokouksen kokemusten pohjalta laadittu Lessons learned -paperi on valmis ja siitä on saavutettu yksimielisyys. CITES pysyvän komitean kokouksessa joulukuussa oli Japani ja seitivalaan pyynti esillä. CITES-sihteeristö valmistelee ekskursion Japaniin asian kaupallisen luonteen arvioimiseksi.

Komission norsunluun kauppaa koskevaan yleiseen konsultaatioon oli tullut noin 90 000 vastausta. On yritetty selvittää paljonko on valaanlihan kauttakulkua EU:n satamien kautta. Tullikoodisto transitliikenteessä ei ole riittävän yksityiskohtainen asian selvittämiseksi.

Seuraava CITES-osapuolikokous lähestyy (kesä 2019), valmistelut kokousta varten on aloitettu. Osapuolikokoukseen tuotavien ehdotusten on oltava sopimussihteeristöllä 24.12.2018 mennessä, eli käytännössä muutamaa päivää ennen joulua. Kevään aikana muodostetaan EU:n kannat muiden osapuolten tekemiin ehdotuksiin.

WPIEI-kokous 25.1.2018, Bryssel, Marina von Weissenberg, YM

Digitaalista sekvenssitietoa koskeva asiantuntijakokous (AHTEG) pidettiin Montrealissa samanaikaisesti kuin EU:n WPIEI kokous pidettiin Brysselissä. Aiheesta tullaan keskustelemaan paljon mentäessä kohti COP-14. Asia käsitellään CBD:n, ei Nagoyan pöytäkirjan alla. Keskustelu DSI-määritelmästä ja muusta selviää prosessin kuluessa. Asia on uusi, eikä sitä tunneta laajasti, erityisesti käsitystä siitä, millaiset vaikutukset digitaalisen sekvenssitiedon käytöllä on ympäristöön. Siksi tietoa tulisi jakaa, esim. Katileen Lohtander-Buckbee (SYKE) voisi mennä puhumaan Biotekniikan neuvottelukunnalle. Tarjotaan myös ympäristöfoorumille (Laura Höjer) tämä aihe. Selvitetään pääseekö Marja Ruohonen-Lehto paikalle puhumaan.

X. Vierailija Ashok Khosla, Intia

Marina esitteli vieraaksemme saapuneen intialaisen Ashok Khoslan. Hän on mm. ollut Rooman klubin presidentti ja IUCN:n presidentti. Hän on UNEPin International Resource Panelissa varapuheenjohtaja (UNEP-IRP). Hän on kestävä kehityksen pioneeri. Hän perusti kehitysmaiden ensimmäisen ympäristöviraston 1972, kehitti UNEPin Infoterra-tietojärjestelmän 1976 ja perusti ensimmäisen kestävä kehityksen sosiaalisen yrityksen Development Alternatives'n 1982 New Delhiin.

Nykyisinkin hän työskentelee perustamassaan voittoa tavoittelemattomassa Development Alternatives Group -järjestössä, joka on suurin järjestö kolmannessa maailmassa. Ympäristöystävällisellä kehityksellä pyritään köyhyyden poistamiseen ja tekemään hyvää bisnestä. Hän on kiinnostunut siitä, miten business strategiat otetaan käyttöön suojelutyössä. Suomalaiset rahoittajat Finnfund ja Sitra ovat kiinnostuneita. Järjestö kehittää teknologioita, joilla edesautetaan erityisesti naisten asemaa, poistetaan köyhyyttä, koulutetaan ja opetetaan naisia yrittäjyyteen ja työllistymään ja työllistämään siten, samalla syntyvyys vähenee ja ympäristön tila paranee.

Järjestö toimii kehittämällä teknologioita köyhyyden poistamiseksi ja työllisyyden lisäämiseksi hyödyntämällä järkevästi paikallisia resursseja, paikallisia markkinoita ja perustarpeita, jolloin saadaan synergioita. Järjestö toimii vain köyhillä seuduilla niiden parissa, jotka tarvitsevat parempaa elämää.

Esimerkiksi kun järjestö rakentaa padon, niin saadaan energiaa – sitä kautta myös puhdasta tuloa. Pato edesauttaa viljelyä, kun saadaan vettä viljelyksille (eikä sitä tarvitse naisten kantaa kaukaa), virkistyskäyttöalueita ja kalaa, eli ekosysteemipalveluita. Järjestö kehittää polttimia ja keittimiä, jotka eivät savuta sisätiloissa ja ovat nopeita ja tehokkaita. Kun perustettiin paperitehdas, joka työllisti naisia, todettiin pian, että ne, jotka olivat töissä, saivat vähemmän lapsia. Tämä on ns. globaali, ei vain intialainen hanke.

Ashok Khosla oli International Resource Panel'n (IRP) puheenjohtaja 10 vuotta 2007–2017. Mm. SYKEN pääjohtaja Lea Kauppi on ollut Suomen jäsen ja suomalainen Timo Mäkelä on 'paneelin äiti'. Ashok Khosla on taistellut ylikulutusta vastaan ja on kiinnostunut maapallon resurssien kestävästä kehityksestä ja ympäristövaikutuksista. Miten kestävät resurssit turvataan. Resursseja on aina vain vaikeampi saavuttaa (esim. kallista louhia). Kierrätys on yksi mahdollisuus saada resurssit riittämään ja saavuttaa niitä. Väestöllä pitää olla oikeus, mahdollisuus ja pääsy resursseihin.

TARA Hub, new village economy on perusteilla ja avataan pian. TARA Hub on Development Alternatives'n avoin keskus tytöille ja naisille. Se on mm. koulutuskeskus, sieltä saa puhdasta vettä halvalla, siellä on lääkäri saatavilla ja siellä tarjotaan talousneuvontaa. Siellä on myös Farmers centre, josta saa hyviä jyviä sekä basaari. Siellä on myös lasten leikkipaikka ja elokuvateatteri. Keskuksessa on saatavilla kääremeenkarkoittimia, moskiittorannekkeita, vedensuodattimia, keittimiä ja aurinkokennolamppuja koteja varten, kuten myös muita hyödyllisiä välineitä, kuten kondomeja ja farkkuja. Water rollerit auttavat veden 'kantamisessa', jota käyttämällä naiset välttyvät niskavaivoilta. Tämä keskus avataan pian. Ashok Khosla hakee rahoitusta mm. Finnfundilta useamman vastaavan keskuksen rakentamiseen.

Järjestö raportoi joka vuosi, kuinka paljon on suojeltu, säästetty, kierrätetty, työllistetty jne., eli kuinka paljon ovat vaikuttaneet naisten asemaan ja ympäristön suojeluun.

- <http://khosla.in/>
- <http://www.devalt.org/>

5. Kansainvälinen Biodiversiteettipäivä 22.5.2018, CBD 25 vuotta – ideoita

- YM:ssä pidetään ympäristöpäivät kv-biodiversiteettipäivänä, muoviroska on pääseminaarissa aiheena. YM viestintä Jussi Palmén organisoii ja Outi Setälä SYKE mukana paviljongin tilaisuudessa.
- CBD-sopimuksen ratifiointi viettää 25-vuotispäivää teemalla "Mitä on saatu aikaiseksi".
- 3.3. on CITES-päivä, World Wildlife Day teemalla "Isot kissat ahdingossa"
- 22.3. Maailman vesipäivä teemalla "Luontopohjaiset ratkaisut"
- Euroopan kansallispuistopäivä 24.5. teemalla "Muuttuva ilmasto - muuttuvat puistot"
- Toukokuun kolmas sunnuntai on Itämeren pyöriäispäivä. Ollut aiempina vuosina delfinaariossa ohjelmaa, jospa nyt saataisiin Sealife mukaan.
- 5.6. Maailman ympäristöpäivä teemalla "Nujerra muovisaaste"
- Miten saataisiin kasvatustietä esille näinä teemapäivinä?
- Biodiversiteettikysely teetetään kansalaisille, siitä miten termi biodiversiteetti/luonnon monimuotoisuus ymmärretään ja minkälainen tietoisuus ihmisillä on luonnon monimuotoisuuden merkityksestä. Jussi Palmén YM viestintä tekee.

6. Työnjako SBSTTA-22 ja SBI-2 heinäkuussa Montrealissa

- Nimeämiskirjeet YM:stä erikseen molempiin kokouksiin hiihtoloman jälkeen.
- Ilkka Heikkinen YM mukaan SBI-2 valmisteluun Brysselissä.
- SBSTTA-22 -linjat sovitaan EU:ssa, Vilmissä pidetään valmistelukokous.
- Marina osallistuu molempiin.
- Valtuuskunta aika suuri, sillä valmistauduttava COPiin.
- Hankala kun kokoukset ovat heinäkuussa ja peräkkäin HLPF:n kanssa.

- Mitkä asiat kiinnostavat, ilmoittakaa Marinalle.
- EBSA-alueiden (Ecologically and Biologically Significant Marine Areas) työpajat pidetään Helsingissä

7. HLPF Tavoite 15 – miten edistetään?

Suomen koordinaattorit Annika Lindblom (YM) ja Kaarina Airas (UM). Ministeri Tiilikainen osallistuu korkeantason osuuteen. Tavoitteen 15 pitää olla mukana (Suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestäväää käyttöä), kärki on pohdinnassa, eli kuinka tuoda tavoite esille korkean tason osuudessa. Ministeri voi nostaa hyviä esimerkkejä esille. Esim. miten Metso on toiminut vapaaehtoisessa suojelussa.

- 28.2.2018 on valmistelukokous, metsät ja vedet olleet esillä MMMn aloitteena, teemat on lähetetty jo eteenpäin. Heikki Granholm (MMM) on ollut valmistelussa mukana, samoin Seppo Rekolainen (MMM).
- UM on mukana oheistapahtumissa
- Post 2020-tavoite: foorumista saadaan asioita, miten nähdään vuodesta 2020 eteenpäin
- Liisa Kajala (MH), taloudellinen hyöty paikallistalouksille, käytössä amerikkalainen malli, josta saadaan konkreettisia lukuja <http://www.metsa.fi/suojelualueetjapaikallistalous>
- Lisätietoa HLPF:stä <https://sustainabledevelopment.un.org/hlpf/2018>

8. WPIEI 21.2.2018

Seuraavan WPIEI-kokouksen valmistelu alkaa. Suomesta ei ole kukaan menossa valmistelukokoukseen.

9. 6. maaraportti 31.12.2018 mennessä

- Raportointiin lisävoimia SYKEstä.
- Kasvistrategian raportointiin Marko Hyvärinen, Luomus.
- Liikennevalokokous sovittu 12.3.2018 pidettäväksi.
- Hyödynnetään raportoinnissa myös Ramsarin maaraporttia.

10. Muut ajankohtaiset asiat ja seuraavat kokoukset

Seuraava kokous tiistaina 20.3.2018 kello 9.00–11.00 YM, kokoushuone Norppa

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 11.10.

Puheenjohtaja

Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö

Sihteeri

Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, sihteeri ja pysyvät asiantuntijat.